

DEO OPTIMO MAXIMO UNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ
ET SANCTO LUÇÆ ORTHODOXORUM MEDICORUM PATRONO.

QUÆSTIO MEDICA,
QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS MANE DISCUTIENDA
IN SCHOLIS MEDICORUM, DIE JOVIS XIV. NOVEMBRIS.

M. PETRO AFFORTY, Doctore Medico, Præside.

An solùm in statu morbofo fermentatio?

VITA in calore, calor à motu, motus à spiritibus, spiritus à sanguine, in sanguine, sanguis à fermentatione. Corpus humanum tam eleganti fabricatum artificio, ubi naturaliter movetur & operatur, vivere dicitur; si perfectè & integre, sanescere; si perversè ac vitiosè, egrotare; si nullatenus occumbere: hinc sanitas est vite integritas; integritas labefactio, morbus; vite privatio, mors. Omnis machina artificialis ab externo pender principio, nostra ab in-rectione, dolatione, politione, levigatione, subalatione virtutis, modulatione, vibratione, corrugatione, crispatione, &c. quas melius appellare tot Neurospasta in scenam adducta; sed ad spiritus & sanguinem, ad fermentationemque vites, tanquam ad aperta & consuta, tam in microcosmo, quam in macrocosmo nature experientia certis multo ac sapientius est referenda. Cecidit error non levis in eorum mentem, qui sanitatem & morbum malè diti sanguinis & spirituum influxum recipiunt, ne diameter obliteretur, ne concidant; tandè per organicas suas conformationes fluidis primariis agentibus famulantur, obundivse actionibus inserviunt; adeò ut fluidis bene aut malè se habentibus necessàrio debeat omnis actionum perfectio vel lasio; solidis verò adjumentum aut impedimentum; sepe namque leduntur actiones illis & rectè conformatis solidis, quorum è contrà vitiatam aliquandò conformationem morbofos non sublequitur status.

FERMENTATIO motus est intestinus principiorum, vel agitatio particularum integranum corpus mixtum compositum, ex quibus in se invicem agentibus sequitur mixti resolutio, vel alteratio nova; hinc fit fermentatio vel sine fermentescit, pro majori vel minori libertate morbis, pro tumultuosa, vel non tumultuosa separatione. Fermentum verò est id quod parvè mole fermentationem incipientem juvat, vit futuram excitat, tardius venturam accelerat. Institutas à naturà fermentationis leges qui negant, mentem habent & non capiunt; oculos habent & non vident; nihil in mixtis frequentius; nihil in viventibus evidentiùs; vix ulla sine coloris, odoris, saporis, vel aliarum proprietatum ratione peragitur piis; semen virile, quantumvis spiritu vitali turgidum, neque fecundatur, neque fecundat, nec in actum promovetur, nisi frondeat arbor, fructus non maturantur, nisi evolutis fermentationis ope principiorum, nulla generatio aut corruptio absque fermentatione; semina in terram projecta non herbescent, non herbescit humus, radix caulem non emittit, non frondeat arbor, fructus non maturantur, nisi evolutis fermentationis ope principiorum, nulla generatio aut corruptio absque fermentatione, nec ex pane chylus. Quisque nostrum suam habet principiorum, sive salium combinatione, ex quà sunt saporum & operationum differentia: fames v. g. excitatur ab acido succo, sitis ab amaro vel salso; hinc acidum cum potulentis sumpta sitim sedant; sal volatile oleolum sanguinis calorem auget, temperat & imminuit acidum; illud ab acido corrigitur, destruitur, aut in tertium salsum commutatur; hoc ab urinofo forbetur, precipitatur: ab acido coagulatur sanguis, ab urinofo dissolvitur, ut experimentis insulso sit manifestum.

CONTAGII communione, transpirationis modum, putredinis causam, morborum omnis generis indolem, febrium intermittemium, malignarum, adentium, petechialium naturam, idcirco, arthriticorum, arthriticorum, epilepticorum, huc venerè laborantium, hæreticorum affectuum originem, frequentem vulnorum in ulcera conversionem, incognitè fermentationis doctrinà, quis dignè poterit explicare: hæc certa sunt vitæ fermentationis, vitæ sanguinis argumenta: qualis est sanguis, talis corporis status, hujus vires ad illius constitutionem sunt revocandæ. Dicitur nimis qualis sit spiritum impertum facientium, quanta & quam admirabilis principiorum, salium, (simplis urinofo & acido volatili quibus viget sanguis) energia, ejus ad cor & arterias impulsus fit cordis & arteriarum motus, qui pulsus dicitur, fortior vel debilior pro autè vel imminutà fermentatione, pro majori vel minori spirituum influxu: vehementiores quoque animi affectus humores & spiritus variè exercendo summoveat nos afficiunt; ira, gaudium &c. eos movent, & excretiones moluntur; terror, tristitia, comprimunt, & sicut: iidem demulce mulieres gravide vel abortum aliquandò patiuntur, vel vitiofo charactere notant ferus: nutrices terrore pavoreque infantibus incuriendi, epilepsia reddunt obnoxios; rabia & maniaci in aquam derrepent projecti, sanantur; alii graviore metu percussu evadunt subito cani; terrore nimio, calui: concitior tandem & inordinatè spirituum agitatione, deliria, phrenitis, insulso convulsivi; tardiori, lethargus, catalepsis; deficiente, eclipsis microcosmi, syncope: ab odoribus etiam gratis, vel ingratissimis lipothymia, ab aspectu rei cuiusdam horrendæ, animi defectio.

SANGUINEM vacare fermentis, cætere saporibus, quis, nisi sensu gustuque captus, dixerit: saliva hominis etiam sani acidè est, bilis amara, serum salsum, pituita insipida, suos quoque saporibus habent lymphæ, succus pancreaticus, urina, sudor, suos alimenta: undè sic loquutus est Medicorum Princeps Hippocrates: *Est & in homine amarum, salsum, acidum, dulce, atque alia infinita omnigenas facultates habentia copiamque ac robur, quin ex cibis quicunque nobis incommodi sunt & ingesti hominem ledunt, horum unusquisque, aut amarus est, aut salvis aut acidus*: insignes & succellivæ mutationes que per ætatem vicissitudines contingunt, non immutant corpus quoad partes solidas, que eadem & in eodem statu permanent, sed ex variâ sanguinis & spirituum alteratione proficiuntur: in infantia sanguis instat multo recentis modicè fermentatur; in juventute instat vini generosi paulò vehementius effervescit; in consensu, remissus; in senectute instat aciescentis (quoniam spiritibus deficit) acidus crudescit, & tardè movetur; atque ut in pubertate manifesta induitur alteratio; sic verno tempore fit sanguinis & humorum turgescencia major, undè febres & morbi cutanei tunc frequentiores; sic florente vite vinum in cellâ contentum turbatur: quin etiam ab aère, quem necessàrio non minus quam indefinenter inspiramus, sanguinis fermentationi calcar additur, spiritibus jubar, principis concentus, fluidis agilitas, solidis flexilitas, calori attemperatio, vite, fomes: at verò misfatis corporumque siliis impregnatus, sanguinis status non mediocriter alterat, facitque clymatum, temporum, regionum, nationum diversitatem.

STOMACHUM vocari magnum corporis corcularium, prælum pulicum, cotem, porphyritam, quibus succi nutriti eliduntur, conteruntur, fricantur, levigantur; uno verbo chylism malleo & incudi subijci, ad populum phaleras. O quantum illis inanè, qui in hoc pistrino versatos se putant: fermentorum potestas est suprema. Saliva partim acidà cibos attenuat & incidit, partim aqua liquat alimentorum galia, saporumque percussionis explicat, & vi sua fermentativâ fermentationem inchoat: succus ventriculi acidus-volatilis, sive salino-ammoniacalis alimenta masticata, salivam mentis aliquantisper subacta, tum ingesta, potiusque bene diluta penetrant, resolvendo, fermentationem tandem abolivit, & transmutat in chylum, non parùm consentientibus prioris alimenti reliquiis in rugis stomachi hærentibus, ad instar superfluis farinaceæ massæ portionis aciescentis, novæ postea massæ conjungendæ. Chylus, ut ex eo fiat sanguis laudabilis, debet esse salinus, volatilis, subdulcis, substantiæ lactis tenuioris, sulphure bilis leviter adornatus, qui per varias sæpius repetitas circulationes, digestiones, ab inutilibus & heterogeneis particulis fermentationis opèrâ desecatur, non fecis ac feces ex effervescencia ac ebulliente multo, quæ ad superius doli (nihil tamen conferentis) orificium pelluntur, vel amandantur ad latera, vel ad fundum præcipitantur; sic transmissis per cribra congrua recrementis, atque per alvum, per urinas, per sudores, vel alio quovis modo evacuat, in perfectum abit sanguinem: verum quò major est convenientia fermentum inter & assumpta, eò facilius meliorque fit coctio; idcirco panis nobis est alimentum omnium familiarissimum, optimus, nec unquam falsidicus, propter spiritus ejus acidus volatilis cum fermento stomachi nostri asinitatem: undè quod ab altero coquitur, nequit ab altero; & id quod magis expeditur, citè deturpi, melius digeritur & suavius. Quandò autem principia naturalia indefinenter, sed blando fermentationis motu sanguinem agitant, hic per vasa liberè tunc circuitum agens, partem humectat, auget, nutrit, unaque cum spiritu balsamico calore vitali fovet & conservat. Itaque ab ordinata principiorum fermentatione legibus, naturalis fluidiorum motu vite functiones perficiuntur; si secus, imminuuntur, depauperantur, abolentur; illinc sanitas morbo; hinc morbus sanitati pravalet; sic vita, aut longius felicitique protrahitur, aut labitur oculis, vel cum morte commutatur: sed quemadmodum gradibus differunt sanitas & morbus in homine, ita fermentationes in sanguine, è quibus elicitæ medendi indicationes tantum allaturæ sunt sanis & ægris præsidii, quantum daturæ Me-

Ergo non solùm in statu morbofo fermentatio.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Michael Procope Contance.

M. Jean, Claudius, Adrianus Helvetius Medicus Regis ordinarius.

M. Salvator Clisford.

M. Claudius de Cesi.

M. Joannes-Baptista Eggward.

M. Claudius Vergo.

M. Claudius Guerin.

M. Mathieu Thoullet.

M. Guido-Crescentius Fagon antiquior Scholæ Magister, Regi defuncto à sanctioris Consilii, ejus Medicus primarius, Floris Regii Parisiensis supremæ Moderatori, Scientiarum Academia Socius honorarius.

Proponerat Lutetiæ MICHAEL PEAGET Parisinus, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. MDCCV. à sextâ ad meridiem.

Typis J. QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.